

„Izvješće o stanju šuma i šumskog zemljišta u Republici Hrvatskoj“

Šume u Hrvatskoj u velikoj mjeri ispunjavaju svoje gospodarske, ekološke i društvene funkcije. Šumama se gospodari na osnovi Zakona o šumama ("Narodne novine", broj 52/90 - pročišćeni tekst, 5/91, 9/91, 61/91, 26/93, 76/93, 29/94, 76/99, 8/00, 13/02 i 160/04), koji se temelji na Ustavu Republike Hrvatske. S obzirom na zemljopisni položaj, odnosno činjenicu da teritorijem Republike Hrvatske prolazi granica između eurosibirsko - sjevernoameričke i mediteranske regije, razlikujemo preko 60 šumskih zajednica te oko 4.500 biljnih vrsta i podvrsta. Važno je napomenuti da je Hrvatska jedna od rijetkih europskih zemalja čije šume imaju pretežno prirodnu strukturu, na što je značajan utjecaj imala 150-godišnja tradicija šumarske struke i znanosti.

U Republici Hrvatskoj šume i šumska zemljišta pokrivaju 44 % kopnene površine, a same šume 37%, što iznosi 0,46 ha po stanovniku. Kao što je vidljivo Hrvatska spada u šumovitije zemlje u Europi.

Za cijelo područje Republike Hrvatske izrađena je Šumskogospodarska osnova područja s važenjem od 1996. do 2005. godine u koju su ugrađeni cilj i smjernice gospodarenja.

Šume su podijeljene na 996 gospodarskih jedinica. Za sve gospodarske jedinice na temelju načela osiguranja održivosti ekosustava, a uvažavajući šume kao obnovljiv prirodni izvor uz naglašene općekorisne funkcije, izrađene su osnove gospodarenja (za jednodobne i raznodobne šume) te programi gospodarenja (šume na kršu, zaštitne, s posebnom namjenom, privatne), s ciljem da se obnova šuma ubrza, nadopuni i poboljša gdje je to potrebno.

Površine i raspored šumskog zemljišta:

1.	šumom obrasle površine	2.078.289 ha
2.	Neobraslo šumsko zemljište	345.952 ha
3.	Neploidno šumsko zemljište	61.370 ha
UKUPNO		2.485.611 ha

Od ukupne površine gore prikazane država je vlasnik 2.024.474 ha (81%) šuma i šumskih zemljišta, a u privatnom je vlasništvu 461.137 ha (19%). Državnim šumama pretežno gospodari poduzeće "Hrvatske šume", d.o.o. Zagreb (1.991.537 ha), dok manjim dijelom (32.937 ha) gospodare drugi pravni subjekti.

Važno je naglasiti da je u ovom trenutku još oko 10% površina državnih šuma zagađeno minama što predstavlja veliki problem u gospodarenju šumama, a posebice u dijelu zaštite šuma, jer zbog nepristupačnosti nije moguće uz uobičajene uzgojne mjere provesti mjere sanacije i zaštite od štetnih biljnih organizama. Ovakova situacija mogla bi imati dugoročno negativne efekte na stanje šuma i njihov vitalitet.

S obzirom na šumskouzgojni oblik i način gospodarenja šume u Hrvatskoj su regularne jednodobne šume 74%, dok je udio raznodobnih šuma (prebornih) 26%.

Po načinu postanka šume su iz sjemena 59% tzv. visoke šume, dok niske šume imaju udio od 41%, a čine ih panjače 24%, šikare 14% i drugi degradacijski oblici (makije, garizi, šibljadi i dr.) 3%.

Glede vrsta drveća šume su u Republici Hrvatskoj bjelogorične (84%) i crnogorične (16%). Prema zastupljenosti glavnih vrsta udio bukve je 35%, hrasta 27%, običnog graba 8%, običnog jasena 3%, ostale tvrde bjelogorice 7%, meke bjelogorice 4%, jele i smreke 13%, bora 2% i ostale crnogorice 1%.

Podjela šuma u Hrvatskoj prema gospodarskom obliku i načinu gospodarenja:

Gospodarski oblik	Površina (ha)	Drvena zaliha(m ³)	Godišnji tečajni prirast (m ³)
Regularne jednodobne šume	1.294.667	226.460.559	7.307.342
Preborne šume	453.676	97.795.578	2.335.775
Ukupno	1.748.343	324.256.137	9.643.117

Od ukupne drvene zalihe procijenjene na 324,256 mil.m³, Hrvatske šume d.o.o. Zagreb gospodare s 278,324 mil.m³ ili skoro 86%. Ostale pravne osobe imaju 7,905 mil.m³ ili 2%, a u privatnom vlasništvu je 38,024 mil.m³ ili 12% drvene zalihe.

Šumsko gospodarskom osnovom područja, koja obuhvaća sve šume Republike Hrvatske, propisana je prosječna godišnja sječa (prosječni godišnji etat) od 5,354 mil.m³, i za te šume utvrđeni godišnji prirast od 8,137 mil.m³. Godišnji prosječni propisani etat za regularne jednodobne šume je 3,894 mil. m³, a prirast u njima je 5,961 mil.m³, dok je za preborne šume propisana sječa od 1,460 mil. m³, a prirast je 2,716 mil. m³. To znači da se od utvrđenog prirasta u jednodobnim šumama propisanim za sječu, sječe 65,3%, u prebornim 67,1% ili ukupno 65,7%. Ne smije se zaboraviti, da na 22% površina nije propisana sječa proredom zbog smanjenog obrasta i općeg lošeg stanja, a za njih je iskazan prirast.

Privatne šume zauzimaju dvadesetak posto ukupne šumske površine u Republici Hrvatskoj, što iznosi oko 500.000 hektara, od čega polovica na primorskom kršu. Ovim površinama gospodari blizu 600.000 vlasnika na oko 1.500.000 parcela. Ovako rascjepkani šumski posjed prosječne je veličine 0,76 ha. U privatnim šumama procijenjena drvena masa iznosi oko 80 m³/ha, s trendom pada zalihe. Tijekom 2004. godine u privatnim šumama evindetirana je sječa 107.165,12 m³ drvene mase (samo oko 3% ukupno posjećene drvene mase u RH).

Vlasnici privatnih šuma u najvećem broju slučajeva pripadaju starijoj populaciji seoskog stanovništva, mnogi ne vode brigu o svom šumskom posjedu, ili više nemaju prebivalište u mjestu gdje im je šuma. Državne potpore privatnom šumarstvu gotovo da ne postoje, kao ni znanstvena istraživanja, a gospodarenje malim šumskim posjedom nepoznanica je za većinu šumarskih stručnjaka. Mlađi šumoposjednici nisu zainteresirani za ulaganja i bavljenje šumom. Informiranost privatnih šumovlasnika i javnosti o šumarstvu u RH je vrlo loša, edukacije ne postoje, a komunikacije tijela vlasti i šumovlasnika nema. Programi gospodarenja privatnim šumama ne obnavljaju se (samo za otprilike 6% površine privatnih šuma postoje važeći programi), evidentirana sječa se obavlja u okvirima odobrenog opsega nužne dozname, bez smjernica gospodarenja i propisanih obveza izvršenja šumskouzgojnih radova. Ovakvo stanje rezultira nezainteresiranošću vlasnika za svoj šumski posjed, vodi daljoj devastaciji privatnih šuma i umanjenju drvene zalihe. Javlja se princip gospodarenja putem jednokratnog užitka vrednije drvene mase uz prepuštanje preostale površine spontanom razvoju.

Radovi jednostavne i proširene biološke reprodukcije šuma propisani su šumskogospodarskom osnovom područja i gospodarskih jedinica, a prema potrebama za uzgojnim radovima u sastojinama. Izvori sredstava za financiranje radova jednostavne biološke reprodukcije šuma osigurani su stopom od 20% u jednodobnim i 15% u prebornim i krškim šumama od prodane drvne mase, te sredstva OKFŠ-a za neke radove na kontinentu i radove na kršu. Za radove proširene biološke reprodukcije osigurani su po stopi od 3% od prodane drvne mase, sredstvima OKFŠ-a i sredstava naknada za prenesena ili ograničena prava korištenja šuma.

U gospodarenju šumama značajni su radovi jednostavne biološke reprodukcije, a čine ih radovi uzgajanja šuma: pripremni radovi na obnovi, sadnja, sjetva, popunjavanje, njega, čišćenje, prorjeđivanje, resurekcija, doznaka, te radovi zaštite i uređivanja šuma.

Radovi proširene biološke reprodukcije šuma u pravilu se odnose na nove površine koje se prevode u šumsku proizvodnju, zamjenu nižeg u viši uzgojni oblik gospodarenja, zamjenu neekonomskih vrsta drveća u vrijednije. Propisani su značajni radovi za sanaciju površina nastalih sušenjem šuma i propadanjem šumskih staništa. Za potrebe sanacije naših najvrijednijih šuma (hrast, jela, bukva) stalno će zbog sušenja i degradacije staništa rasti troškovi obnove, pa stoga i obveze izdvajanja sredstava za BRŠ (biološku reprodukciju šuma).

U skladu sa strateškim interesom Republike Hrvatske o učlanjenju u WTO i pristupanju europskim integracijama, Hrvatska je potpisala i ratificirala većinu dokumenata globalnog i međudržavnog karaktera, koji izravno ili neizravno utječu na gospodarenje šumama. Time je preuzela obvezu usklađivanja državne šumarske politike s međunarodno prihvaćenim načelima.

Izrađen je Konačni prijedlog novog Zakona o šumama sa svrhom usklađivanja s navedenim potpisanim i ratificiranim dokumentima. U izradi pratećih zakonskih propisa prioritet imaju izmjene i dopune Pravilnika o uređivanju šuma, kako bi se gospodarenje šumama u potrebnoj mjeri uskladilo s međunarodnim dokumentima i standardima za certificiranje šuma. Ovo je naročito važno ako se ima u vidu da se u 2005. godini mora izraditi Šumskogospodarska osnova područja s važenjem 2006. – 2015. godina. Nova bi osnova trebala biti izrađena u skladu sa svim prihvaćenim međunarodnim načelima i osiguravala bi hrvatskom šumarstvu nesmetani izlazak i ravnopravnu utakmicu na svjetskom tržištu.

Izdvajanja šume i šumskog zemljišta iz šumskogospodarske osnove područja i ustanovljenje služnosti

Prema odredbi članaka 15. i 48. Zakona o šumama, u šumi ili na šumskom zemljištu mogu se graditi samo objekti potrebni za gospodarenje šumom, kao i objekti koji su predviđeni prostornim planom. Prostornim planom može se predvidjeti da se u šumi ili na šumskom zemljištu izgrade objekti za potrebe infrastrukture, sporta, rekreacije, lova i obrane Republike Hrvatske, samo ako iz tehničkih ili ekonomskih razloga nije moguće planirati izvan šume odnosno šumskog zemljišta. Sabor Republike Hrvatske, odnosno tijelo koje on ovlasti može pojedine šume i šumska zemljišta u državnom vlasništvu izdvojiti iz šumskogospodarskog područja i prenijeti prava u pogledu odnosnih šuma i šumskih zemljišta na drugu pravnu osobu, radi njihovog korištenja u druge namjene, ako za to postoji interes Republike Hrvatske. Interes Republike Hrvatske utvrđuje se na način i u postupku propisanom Zakonom o izvlaštenju (Narodne novine, broj 9/94). Postupak se pokreće na zahtjev pravne osobe u čiju korist se mijenja namjena i prenose prava u pogledu pojedine šume i šumskih zemljišta.

Na šumi i šumskom zemljištu može se osnovati i služnost (izgradnja vodovoda, kanalizacija, plinovoda, električnih vodova i sl.), o čemu odlučuje Vlada Republike Hrvatske. Tijekom 2004. godine služnost je osnovana i za eksploataciju mineralnih sirovina.

Rješenjima Administrativne komisije Vlade Republike Hrvatske iz šumskogospodarskog područja izdvojeno je u 2004. godini ukupno 193,41 ha, a temeljem Odluka Povjerenstva Vlade

Republike Hrvatske za upravljanje imovinom Republike Hrvatske osnovana je služnost za eksploataciju mineralne sirovine na šumi i/ili šumskom zemljištu na površini od 13,26 ha. Što se tiče izdvajanja šuma i šumskog zemljišta tijekom 2004. godine izdvojeno je površinski manje u odnosu na 2003. godinu kada je oko 1.600 ha šuma i šumskog zemljišta izdvojeno samo za potrebe izgradnje autoceste Zagreb-Split.

Po Zaključku Vlade Republike Hrvatske, Ured državne imovine Vlade Republike Hrvatske rješava imovinsko-pravne odnose sa investitorima.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva – Uprava šumarstva i Ured za državnu imovinu zaprimili su tijekom 2004. godine značajno veći broj zahtjeva za ustanovljenje služnosti u odnosu na 2003. godinu, a u svrhu podizanja maslenika i vinograda odnosno korištenja šumskog zemljišta u državnom vlasništvu kojim gospodare "Hrvatske šume" d.o.o. Zagreb. Zbog novonastalog pritiska na šume i šumsko zemljište potrebno je strogo poštivati propisane kriterije, te na odgovarajući način kontrolirati namjensko korištenje tih površina.

Šumarska politika

Šuma je obnovljivo prirodno bogatstvo s kojim je potrebno postupati kao s vegetacijskim oblikom koji ispunjava infrastrukturnu (ekološko-društvenu) i sirovinsko-energetsku funkciju.

Kao infrastrukturna kategorija šuma treba obavljati hidrološku, vodozaštitnu, protuerozijsku, klimatsku, protuimisijsku, prirodozaštitarsku, genetsku, biološkoraznolikosnu, estetsku, zdravstvenu, rekreacijsku i turističku funkciju. Posebnu skrb šumarstvo treba posvećivati uzgajanju i održavanju urbanih šuma.

Uz ostvarenje ekološko-društvenih funkcija, cilj sirovinske funkcije je proizvodnja drva visoke kakvoće, i korištenje biološki vrijednih šumskih proizvoda (biljni lijekovi, zdrava hrana i dr.).

U cilju implementacije trajnog gospodarenja šumskim biocenoza, a uvažavajući preuzete međunarodne obveze ukazala se potreba razvitka novih metoda inventura. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva tijekom 2004. godine raspisalo je javni natječaj za izradu Idejnog i operativnog koncepta Nacionalne inventure šumskih resursa Republike Hrvatske, a cilj kojega je definiranje metodologije prikupljanja podataka o površini i prostornoj raspodjeli specifičnih vrsta šuma, podataka o kvaliteti i kvantiteti, mogućnost uvida u vrijedne informacije za industriju i mnoge druge.

Nužno je naglasiti da je ovo jedan od prioritetnih projekata u području šumarstva za čiju provedbu je potrebno osigurati sredstva u Državnom proračunu, a čija provedba se planira za 5 godina i u kojem će se prikupiti podaci koji će biti kompatibilni za bazu podataka najznačajnijih međunarodnih institucija.

Isto tako, kao jedna od zadaća nameće se i utvrđivanje stvarne emisije ugljičnog dioksida, sa ciljem prodaje pozitivne razlike (Kyoto protokol). Kyoto protokolom stvoreni su investicijski preduvjeti za zajedničke projekte između razvijenih zemalja i zemalja u tranziciji u području smanjenja emisija plinova s efektom staklenika (poglavito CO₂). Ova shema investitorima omogućuje bolje odnose sa javnošću, povećava marketinšku poziciju investitora, certificirani ugljični bonus itd. Zemljama u kojima se projekti ostvaruju omogućuje očuvanje ugroženih prirodnih šuma, pošumljavanje degradiranih staništa, certifikaciju za vezani ugljik, pristup i bolju poziciju na tržištu.

Istaknuti zadatak koji se postavlja za šume u privatnom vlasništvu je podizanje razine gospodarenja, što se može postići osnivanjem udruga privatnih šumovlasnika, okrupnjivanjem privatnih šumskih posjeda, te edukacijom vlasnika i razvijanjem interesa za održivo gospodarenje.

Prijedlogom novog Zakona o šumama radi obavljanja poslova dijela javnih ovlasti te unaprjeđenja gospodarenja privatnim šumama i šumskim zemljištima predviđa se osnivanje

Šumarske savjetodavne službe čija će glavna uloga biti stručna pomoć privatnim šumovlasnicima u kvalitetnijem gospodarenju šumama.

Unapređenje stanja i gospodarenja privatnim šumama država bi trebala poticati dodjelom subvencija šumoposjednicima i potporama kapitalnim ulaganjima u šumarstvu, kao i posebno poticati i pomagati međusobna povezivanja vlasnika privatnih šuma i okrupnjavanje njihovih posjeda. U tom smislu predviđa se uvesti i poseban Upisnik privatnih šumovlasnika.

Ciljevi i zadaće koji su definirani i u Nacionalnoj šumarskoj politici i strategiji koju je donijela Vlada RH, a objavljena u "Narodnim novinama" broj 120/03.:

- 1) Razvijati šumarstvo u mjeri i na način koji će, na načelima održivog gospodarenja, maksimizirati njegov doprinos nacionalnoj ekonomiji i općoj dobrobiti, na način koji je sukladan zaštiti i očuvanju prirode i okoliša;
- 2) Proizvodnja drva visoke kakvoće i što učinkovitije korištenje raspoložive drvne mase.
- 3) Povećanje udjela prihoda od nedrvenih šumskih proizvoda;
- 4) Restrukturiranje Poduzeća za šume i privatizacija poslova u šumarstvu;
- 5) Razdvajanje funkcija upravljanja i gospodarenja šumama;
- 6) Podizanje razine gospodarenja privatnim šumama;
- 7) Ispunjavanje obveza prema Deklaracijama Ministarskih konferencija i uspostava partnerskih odnosa s relevantnim tijelima EU;
- 8) Povezivanje znanstvenih institucija sa sličnim institucijama u Europi i svijetu, i primjena novih suvremenih tehnologija u istraživanjima;
- 9) Kontinuirano usavršavanje kadrova i uključivanje visokog školstva u sustav europskog visokog obrazovanja (ECTS);
- 10) Certificiranje šuma – cilj je razviti nacionalne standarde koji će biti baza za certificiranje šuma u Hrvatskoj.
- 11) Provesti Nacionalnu inventuru šumskih resursa Republike Hrvatske po međunarodno prihvaćenim standardima

Sukladno svjetskim trendovima, šumarstvo će imati sve više ekološku i zaštitnu funkciju, što će zahtijevati prilagodbu poslovanja i na druge segmente koji su direktno ili indirektno vezani uz šumarstvo (nedrvni šumski proizvodi, usluge u urbanom šumarstvu, usluge u građevinarstvu i sl.). Prioritete ciljeva gospodarenja šumama (očuvanje staništa i stabilnosti ekosustava, biološka raznolikost, povećanje općekorisnih funkcija šuma, proizvodnja drvne sirovine) treba usklađivati sa trenutnim općim i posebnim zahtjevima prema šumskoj proizvodnji na svim razinama. U gospodarenju šumama zadani ciljevi bit će postignuti planiranjem postupka sa šumom u cilju održivog gospodarenja, uz stalno praćenje promjena u šumi (monitoring) koje su izazvane nepovoljnim ekološkim čimbenicima (kisele kiše, klimatski ekscesi, štetni organizmi i dr.), te prilagođavanje promjenama (uređivanje šuma). S vremenom će sve više rasti potreba i potražnja za ekološkim i socijalnim funkcijama šuma. Zato treba stvarati povoljnu podlogu za naplaćivanje tih funkcija na lokalnoj, državnoj i globalnoj razini, te povećavati stopu ulaganja ("vraćanja") u šumu Postignuće kojim se općekorisne funkcije vrednuju i materijaliziraju treba zadržati, te i dalje razvijati u znanstvenom, zakonodavnom i ekonomskom smislu.

Primjenom Zakona o povratu imovine oduzete za vrijeme jugokomunističke vladavine može se očekivati porast udjela privatnih šuma u ukupnom šumskom fondu ali ne u nekom bitnom obimu u odnosu na sada. Novim Zakonom o šumama propisane se odredbe koje će stimulatивно djelovati na organiziranje privatnih šumovlasnika i njihovo poticanje na ulaganja u gospodarenje šumama.

Poticajnim mjerama država treba pokrenuti pošumljavanja šumskih površina koje sada nisu pod odgovarajućom šumskom vegetacijom, djelovati u smjeru unapređenje urbanog šumarstva, a kod donošenja prostornih planova osigurati suradnju svih zainteresiranih korisnika prostora.

Razvoj privatnog poduzetništva u šumarstvu treba usmjeriti k uspostavljanju partnerskih odnosa poduzeća koje gospodari šumama i poduzetnika, koji u tom odnosu moraju naći obostrane interese. Ovi će partneri-poduzetnici jednim dijelom nastati privatizacijom onoga dijela poduzeća za gospodarenje šumama koji svoj razvoj može upotpuniti nastupom na slobodnom tržištu, a drugi dio partnera-poduzetnika regrutirat će se iz postojećih poduzetničkih tvrtki koje mogu odgovoriti zahtjevima partnerskih odnosa. Takav sustav privatnog poduzetništva u šumarstvu mora se zasnivati na podizanju kvaliteta usluga (licenciranje), konkurencije izvođača, slobodnom tržištu, uz primjerene cijene kvalitete obavljenih usluga. Rangiranjem poduzetničkih tvrtki temeljem postignutih rezultata rada i kakvoće pruženih usluga (uobičajena praksa zapadnih zemalja), uz stalno praćenje njihovih materijalnih i stručnih mogućnosti, osigurat će dugoročni karakter partnerskih odnosa, odnosno posao za te tvrtke u dužem vremenskom razdoblju, što je u obostranom interesu partnera.

Ovako postavljene ciljeve može se postići prvenstveno promjenom i prilagođavanjem zakonske regulative i drugih podzakonskih akata novim uvjetima, te stvaranjem institucionalnih i kadrovskih okvira koji će omogućiti:

- razvoj mjerila i pokazatelja za održivo gospodarenje šumama,
- stvaranje partnerskih odnosa,
- protok informacija.

Ciljeve istraživanja treba ugraditi u nacionalni program znanstvenih istraživanja i program razvoja hrvatskog šumarstva, čiji bi krajnji cilj trebao biti prijenos rezultata istraživanja u praksu.

Donošenjem novog Zakona o šumama stvorit će se preduvjeti za provedbu strateških zadataka u šumarstvu. Sam proces restrukturiranja Poduzeća za šume zahtijevat će i mnoge druge promjene u zakonskoj i monetarnoj regulativi, kao i određivanje uloge i zadaće šumarskog sektora u revitaliziranju pojedinih dijelova gospodarstva i društva. Potrebno je usvojiti jedinstvenu šumarsku politiku i u novom Zakonu o šumama definirati ulogu Ministarstva u odnosu na upravljako nadzornu funkciju. U tom smislu, ključno je pitanje ustavna odrednica osiguranja biološke reprodukcije šuma na cjelokupnome šumskogospodarskome području s jedne strane, uz opredjeljenje za tržišno poslovanje i stvaranje dobiti u tom poslovanju s druge strane. Ovo potonje obuhvaća nužnost prenošenja gospodarske i fiskalne odgovornosti na niže ustrojne razine, što premnija i određen stupanj interesa i nadzora od strane lokalne zajednice. Takav ustroj temelji se na tržišnome poslovanju subjekata koji moraju ostvarivati dobit, a zajedno osigurati održivost prirodnih resursa i njihovu biološku reprodukciju (državni interes).

U cilju usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske sa smjernicama i propisima EU tijekom 2004. godine posebno povjerenstvo koja je imenovao ministar, radilo je na nacrtu Zakona o šumama koji je usklađen sa odredbama Uredbe (EZ) 2152/2003. Europskog parlamenta Vijeća od 17. studenoga 2003. o nadzoru nad šumama i međudjelovanjem u okolišu u Zajednici (Šume u fokusu) i Direktivom Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore za što je i pribavljena Izjava o usklađenosti MVPEI-a.

U institucionalnom smislu, pred šumarski kompleks postavljen je kao cilj restrukturiranje poduzeća "Hrvatske šume", p.o. Zagreb.. Osim navedenog, ukupnom transformacijom zadovoljili bi se preduvjeti koji se pred nas postavljaju s ciljem uključivanja u europske integracije.

Vlada Republike Hrvatske, kroz Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, potaknula je proces restrukturiranja koji će se odvijati u skladu s programom i smjernicama Vlade RH.

Spomenuti program Vlade RH napose obuhvaća sastavnice koje preustroj poduzeća za gospodarenje šumama predmnijevaju kroz gospodarsku opravdanost, održivi razvoj i održivost prirodnih resursa, okolišnu prihvatljivost, prirodnu postojanost, te socijalnu odgovornost prema zaposlenima.

Cilj restrukturiranja poduzeća za šume je povećanje učinkovitosti i smanjenje troškova, privatizacija poslova u šumarstvu i osnivanje malih poduzeća vezanih za šumarstvo, te povećanje proizvodnje i prodaje uz postupno preusmjeravanje na iskorištavanje nedrvenih šumskih proizvoda, koji moraju zauzimati veći udio u poslovanju. Osim navedenog, ukupnom transformacijom zadovoljili bi se uvjeti koji se pred nas postavljaju s ciljem uključivanja u europske integracije.

Općenito je prihvaćena činjenica da se bogatstvom šuma i pripadajućom zemljom treba upravljati na način koji promiče ekološki odgovorno, društveno korisno i ekonomski održivo gospodarenje šumama u svijetu. Republika Hrvatska je početkom 2002. godine pokrenula projekt izrade nacionalnih standarda za certificiranje šuma te je u njega uključila velik broj zainteresiranih strana koje procjenjuju ključne elemente održivog gospodarenja šumama u Hrvatskoj uzevši u obzir međunarodne principe, kriterije i indikatore.

Certifikat koji je Republika Hrvatska dobila od Forest Stewardship Councila (FSC) (*Vijeće za upravljanje šumama*) za 2.000.000 ha šuma kojima gospodare "Hrvatske šume" dokaz je orijentacije Hrvatske prema održivom gospodarenju šumskim resursima.

Međunarodna suradnja

Aktivnosti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva po pitanjima međunarodne suradnje tijekom 2004. godine iz sektora šumarstva bili su višestruke. Tako je primjerice Ministarstvo izvršilo više imenovanja za pojedina tijela i stručne radne skupine *Europske ekonomske komisije Ujedinjenih naroda* (UNECE-a) i *Foruma za šume Ujedinjenih naroda* (UNFF-a), te omogućilo imenovanim predstavnicima aktivno sudjelovanje u zasjedanjima istih. Istovremeno, Ministarstvo je organiziralo izradu različitih nacionalnih izvješća u cilju ravnopravnog sudjelovanja u radu navedenih organizacija kao što su *Nacionalno izvješće Republike Hrvatske za peto zasjedanje Foruma za šume UN-a (UNFF 5)*, *Nacionalno izvješće Republike Hrvatske o šumskim požarima* i *Nacionalno izvješće o procjeni šumskih resursa (Global FRA 2005)*.

Tijekom 2004. godine nastavljena je suradnja Ministarstva pri prikupljanju i distribuciji statističkih podataka iz sektora šumarstva (podaci o sječi drva, uvozu, izvozu, šumskim požarima i sl.) za međunarodne organizacije. Pokrenute su i različite aktivnosti u suradnji s drugim ministarstvima u cilju ispunjavanja međunarodnih obveza (Okvirne konvencije o promjeni klime i pripadajućeg Kyoto protokola i legislative Europske unije na području obnovljivih izvora energije). Važna aktivnost svakako je bila i poticanje šumarskih znanstvenika na intenzivnije uključivanje u rad međunarodnih šumarskih znanstvenih organizacija i programa, npr. *COST*.

Prioriteti za budućnost šuma i šumskog zemljišta u Republici Hrvatskoj:

- donošenje novog Zakona o šumama
- izrada podzakonskih akata temeljenih na Zakonu o šumama
- nastavak restrukturiranja "Hrvatskih šuma" d.o.o. Zagreb
- izrada i donošenje Zakona o šumskom reprodukcijском materijalu usklađenog za Smjernicom Vijeća ministara 1999/105/EZ o tržištu šumskim reprodukcijским materijalom, a sukladno NPPEU za 2005. godinu

- izrada i donošenje Zakona o hrvatskoj komori inženjera šumarstva i drvne tehnologije, te osnivanje Komore
- nastavak provedbe Nacionalne inventura šumskih resursa Republike Hrvatske
- ustanovljenje Šumarske savjetodavne službe
- provedba znanstvenih istraživanja, s posebnim naglaskom na poduzimanje mjera za sprečavanje propadanja šuma i smanjenja značajnog udjela slučajnog prihoda kod glavnih šumskih vrsta

MINISTAR
Petar Čobanković